

Tiede ja hyvinvointi luontaiskulttien kuristuksessa

(Aamulehti 11.12.2013)

Taikauskosta ja etenkin luomuviljelyn suhteesta taikauskoon virinneessä jatkokeskustelussa **Juhani Kaasalainen** puolustaa luomua omituisesti (AL 5.12.).

Lieneekö hän jo hiukan epätoivoinen, koskapa paheksuu tieteeseen perustuvaa viljelyä sen hyvästä järjestyksestä? Entropia eli sekasorto ei tosiaankaan ihmiskuntaa tai luontoa pelasta – vaikka uskoisimme sen olevan luomun parhaita puolia. Ideologinen sekasotku ei meitä auta, vaan tarvitaan parasta uutta tiedettä ja osaamista.

Luomun peruserhdys on, että se – aatteen sumentamana – torjuu nykyaikaisen luonnontieteen elintärkeitä ydinalueita. Syrjinnän pääkohteina ovat synteettinen orgaaninen kemia sekä 40:n viime vuoden biologia.

Siksi luomukasveja ei voida ravita tarkasti eikä suojella kunnollisesti tuhoajiltaan, vaan kasvit ja (eko)tehokkuus kärsivät, satotuhot pahenevat ja luonnolta vallataan lisää elintilaa; kasvin myrkyt lisääntyvät, laatu laskee ja hävikki kasvaa, joten kuluttaja saa maksaa riskiravinnostaan moninkertaisesti.

Entä viljelijä? ”Teemme vähintään neljän ihmisen työt”, ylistää raadantaansa uusimaalainen luomupariskunta (*Itäväylä* 21.8.). Ekoaktiivina en **Stahanovin** ylönousemuksesta innostu niin kuin ”viherstalinismi”.

”Luonnonmukaisuuden” aatepohjana kummittelee yhä vitalismi eli ikivanha taikausko erityisestä ”elonvoimasta”, joka muka erottaa elollisen luonnon tekemät aineet ihmisen valmistamista. Tieteessä vitalismi kuoli omaan mahdottomuuteensa, kun biokemia syntyi 1800-luvun alkupuolella, mitä aateväki ei ole koskaan antanut meille anteeksi.

Luomu viljelee luuloja, ja siksi se on luonnonvarojen haaskausta. Virallinen tilasto osoittaa, että luomukasvien toteutunut hehtaarisato Suomessa on noin puolet tavanomaisen viljelyn satotasosta: syysvehnä 39, peruna 49 ja kaura 61 prosenttia.

Toki tilastot kaunistelevat luomusatoja, sillä luomujärjestelmän niin sanottuja väli-vuosia ei niissä oteta huomioon, vaikka jopa puolet luomupelloista saattaa olla tuollaisessa heikommin tuottavassa ”latausvuorossa”, kuten taiteilijat meille kertovat.

Kirjoittaja vakuuttaa luomun parantavan tuotelaatua. Ammatti-ihmisten todellisuus on karumpi: Suuri lastenruokavalmistaja Gerber hylkää laatu- ja terveystyistä tavallisista maataloustuotteista puolet ja luomutuotteista 90 prosenttia. Tuollaisilla hukkaprosenteilla on jo kyse ravinnon haaskauksesta.

Silti kauppojen luomuruoka on vauvoille suurempi riski kuin tavallinen. Tämä selvisi Britannian elintarviketurvallisuusviranomaisen tutkimuksissa, joissa mitattiin ympäristömyrkyjä eri valmistajien vauvanruuista. Kaikki vauriot ja haitta-aineet eivät edes näy päällepäin tai tavallisissa analyysissä. Ruokakasveissa on yhä paljon ravitsemuksellisia puutteita ja haitta-aineita.

Maailman terveysjärjestön ja jalostajien unelmana oli jo 1960-luvulla näiden puutteiden korjaaminen miljardien ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Tulokset jäivät silloin kuitenkin laihoiksi, koska perinteiset jalostusmenetelmät ovat aivan liian sattumanvaraista, liikaista arpapeliä – ”yrityksen ja erehdyksen” taidetta.

Ideologinen sekasotku ei meitä auta, vaan tarvitaan parasta uutta tiedettä ja osaamista.

Uusimmalla täsmämuuntelulla viljelykasvien ravintoarvoa, kestävyyttä ja ekotehokkuutta voidaan nyt lopultakin parantaa – tuhansia kertoja tarkemmin ja puhtaammin sekä verrattomasti tehokkaammin ja hienovaraisemmin kuin ikinä ennen kulttuurin historiassa – joten luomuväki yrittää kieltää senkin kaikilta.

JUSSI TAMMISOLA

MMT, FL, kasvinjalostuksen dosentti